

Konspekt lekcji w klasie IV

I. **Temat:** W Egipcie faraonów.

II. **Cel główny:** poznanie przez uczniów warunków życia ludności starożytnego Egiptu.

III. **Cele szczegółowe:**

Uczeń:

- Wskazuje na mapie starożytny Egipt oraz przedstawia jego warunki klimatyczne.
- Wymienia grupy społeczne starożytnego Egiptu i podaje ich zadania.
- Wyjaśnia znaczenie Nilu dla starożytnego Egiptu.
- Omawia pozycję faraona w starożytnym Egipcie.

IV. **NACOBZU:**

- Wyjaśnię pojęcia; faraon, piramida
- Wskażę na mapie: starożytny Egipt, Nil.
- Wskażę czas powstania starożytnego Egiptu i zaznaczę go na taśmie czasu.
- Wymienię grupy społeczne w starożytnym Egipcie i przedstawię ich zajęcia.
- Wymienię, jakie decyzje podejmował faraon.
- Wyjaśnię znaczenie Nilu dla starożytnego Egiptu.

V. **Metody pracy:** praca z tekstem źródłowym, praca z mapą, praca ze słownikiem, elementy burzy mózgów, niedokończone zdania.

VI. **Formy pracy:** praca w grupach, praca zbiorowa, praca indywidualna.

VII. **Środki dydaktyczne:** Mapa starożytnego Bliskiego Wschodu, karty pracy, eduROM, fragment *Hymnu do Nilu*, kolorowe karteczki dla uczniów.

Uczniowie przed lekcją zostali podzieleni na grupy, w których pracują przez kilka kolejnych lekcji. Grupy są mieszane - uczniowie zdolni ze słabszymi - uwzględniłam w nich pomoc koleżeńską. Uczniowie wiedzą, gdzie i kiedy pojawiły się pierwsze cywilizacje. Potrafią wskazać je na mapie oraz opowiedzieć o systemach nawadniających. Każda grupa otrzymuje karteczki: zieloną, żółtą, czerwoną.

VIII. **Tok lekcji:**

A. Sprawdzenie obecności – (2 minuty)

B. Element burzy mózgów – skojarzenia związane ze starożytnym Egiptem. Oznaczenie na taśmie czasu w zeszytach ćwiczeń - czasu powstania starożytnego Egiptu. (3 minuty)
Warto zaznaczyć datę również na osi czasu na tablicy lub wyświetlić na tablicy interaktywnej.

C. Podanie tematu i celów lekcji. Nauczyciel objaśnia temat oraz cele lekcji, uczniowie przepisują je z tablicy interaktywnej. Nauczyciel weryfikuje rozumienie celów lekcji przez uczniów (można użyć karteczek). (4 minuty)

- D. Nauczyciel poleca wykonanie w grupach zadania z zeszytu ćwiczeń – mapa starożytnego Egiptu, poleca aby oprzeć się na mapie z podręcznika. Zadanie polega na oznaczeniu rzeki Nil, pomalowaniu oaz oraz terenów pustynnych. Grupy mieszane – uczniowie zdolni ze słabszymi- zdolni pomagają słabszym w wykonywaniu polecenia. Grupa, która skończy podnosi zieloną karteczkę. Jeśli dzieci mają problem z zadaniem w trakcie wykonywania zadania podnoszą karteczkę żółtą.

Wspólne sprawdzenie wykonania zadania. Chętny uczeń wskazuje na mapie Egipt i Nil. (korzystam z mapy z eduRomu).

Nauczyciel zadaje pytanie: Jakich ziem jest w Egipcie najwięcej?

Nauczyciel pyta uczniów, co rozumieją pod pojęciem „klimat”. Jeśli uczniowie nie udzielą prawidłowo odpowiedzi, poleca odszukanie hasła w encyklopedii (korzystam z Wirtualnej Encyklopedii PWN, ale może być klasyczna) (10 minut)

- E. Nauczyciel wyświetla na tablicy fragment *Hymnu do Nilu*. Przed przeczytaniem wiersza nauczyciel przedstawia uczniom pytania pomocnicze: ”Dlaczego Nil był ważny dla Egipcjan?”, „Co Nil dawał mieszkańcom?”, „czy Egipt mógłby funkcjonować bez Nilu? Uzasadnij”.

Wybrany uczeń głośno odczytuje wiersz. Chętni uczniowie udzielają odpowiedzi na pytania.(7 minut)

- F. Nauczyciel poleca uczniom ciche czytanie fragmentu z podręcznika „Pan Egiptu”. Uczniowie ołówkiem podkreślają w tekście, jakie decyzje podejmował faraon. Po wyznaczonym czasie na przeczytanie tekstu nauczyciel zadaje pytania: „Kim był faraon?”, „Dlaczego przed faraonem trzeba było padać na twarz?”, ”O czym decydował faraon?” „Czym były piramidy?”. (4 minuty)

Można wykorzystać fragment eduRomu poświęcony faraonowi lub filmik z YouTube.

- G. Nauczyciel rozdaje uczniom karty pracy. Każda grupa otrzymuje inną grupę społeczną zamieszkującą starożytny Egipt: urzędnicy, kapłani, kupcy, rzemieślnicy, chłopci. Uczniowie, na podstawie fragmentu z podręcznika podkreślają zadania oraz warunki życia odpowiadające dla ich grup społecznych. Przedstawiciele grup prezentują je klasie. Na podsumowanie uczniowie układają piramidę społeczną przedstawionych grup. (5 minut)

- H. Podsumowanie pracy – wspólne wykonanie zadania z ćwiczeń lub podręcznika. (3 minuty)

- I. Ewaluacja – chętni uczniowie odpowiadają na „niedokończone zdania” wyświetlone na tablicy.

Na dzisiejszej lekcji podobało mi się.....

W przyszłości chciałbym.....

Dowiedziałem się.....

(2 minuty)

- J. Nauczyciel rozdaje uczniom karteczki z pracą domową i objaśnia zadania. (2 minuty)

Do wyboru:

1. Na podstawie fragmentu wiersza wyjaśnij, dlaczego Egipt został nazwany kolebką starożytności.
Jest na świecie kraj przepiękny: pełen czaru, magii, trwóg Tajemniczy i kuszący – w nim nie jeden mieszkał bóg
Rzeka piękna przezeń płynie – od niej jest zależny kraj
Dla turystów i tubylców – tutaj jest bezkresny raj
Klimat suchy i gorący – piach pustyni jest nęcący
Na zachodnim brzegu rzeki – groby władców dumnie stoją
Ludzie patrzą na nie co dzień, a niektórzy wręcz się boją
Z wielkich grobów dawni władcy – pieczę mają nad tym krajem
I wołają do wszystkich gości: Tutaj jest kolebka starożytności ”
2. Wykonaj 1 dowolne zadania z ćwiczeń.
3. Narysuj i opisz piramidę społeczną starożytnego Egiptu.

Materiały dydaktyczne:

Fragment *Hymnu do Nilu*

„ Cześć ci o Nilu !chwała tobie, Nilu,
 Który naszemu panujesz krajowi
 I życie bujne niesiesz dla Egiptu ! (...)
 Nawadniasz sady przez Re wyłonięne
 Żeby stworzenia na nich wyżyć mogły ! (...)
 Poisz nam ziemię, ty niewyczerpany ! (...)
 Ty zboże stwarzasz, ty jęczmień przynosisz (...)
 On się po całym Egipcie rozlewa
 On wszystkie spichlerze i składy napelnia „

Życie starożytnych Egipcjan – instrukcja dla grup

1. Wybierzcie spośród siebie lidera, który będzie odpowiedzialny za organizację pracy Waszej grupy.
2. Waszym zadaniem jest przedstawienie zajęć, pozycji w państwie i warunków życia przydzielonej Wam grupy społecznej.
3. Spośród przygotowanych w „Materiale dla grup” informacji wybierzcie tylko te, które dotyczą tej grupy społecznej. Podkreście je. W wykonaniu zadania pomogą Wam informacje i ilustracje zamieszczone w podręczniku na s. 74–75.
4. Nadajcie tytuł swojej pracy

Urzednicy

Organizowali wyprawy handlowe.	Wytwarzali luksusowe towary.	Nadzorowali budowę piramid.
Stali ponad prawem.	Leczyli chorych.	Potrafilo czytać i pisać.

Zbierali podatki.	Potrafili przewidzieć wylewy Nilu.	Mieszkali w pięknych domach i żyli w dostatku.
Kształcili swoje dzieci.	Byli doradcami monarchy.	Płacili podatki.

Życie starożytnych Egipcjan – instrukcja dla grup

1. Wybierzcie spośród siebie lidera, który będzie odpowiedzialny za organizację pracy Waszej grupy.
2. Waszym zadaniem jest przedstawienie zajęć, pozycji w państwie i warunków życia przydzielonej Wam grupy społecznej.
3. Spośród przygotowanych w „Materiale dla grup” informacji wybierzcie tylko te, które dotyczą tej grupy społecznej. Podkreście je. W wykonaniu zadania pomogą Wam informacje i ilustracje zamieszczone w podręczniku na s. 74–75.
4. Nadajcie tytuł swojej pracy

Kapłani

Organizowali wyprawy handlowe.	Wytwarzali luksusowe towary.	Nadzorowali budowę piramid.
Byli biegli w astronomii i matematyce.	Leczyli chorych.	Potrafili czytać i pisać.
Zbierali podatki.	Potrafili przewidzieć wylewy Nilu.	Żyli w dostatku.
Budowali i oczyszczali system nawadniający.	Opiekowali się świątyniami.	Płacili podatki.

Życie starożytnych Egipcjan – instrukcja dla grup

1. Wybierzcie spośród siebie lidera, który będzie odpowiedzialny za organizację pracy Waszej grupy.
2. Waszym zadaniem jest przedstawienie zajęć, pozycji w państwie i warunków życia przydzielonej Wam grupy społecznej.
3. Spośród przygotowanych w „Materiale dla grup” informacji wybierzcie tylko te, które dotyczą tej grupy społecznej. Podkreście je. W wykonaniu zadania pomogą Wam informacje i ilustracje zamieszczone w podręczniku na s. 74–75.
4. Nadajcie tytuł swojej pracy

Kupcy

Organizowali wyprawy handlowe.	Wytwarzali luksusowe towary.	Nadzorowali budowę piramid.
Byli biegli w astronomii i matematyce.	Handlowali towarami produkowanymi w Egipcie.	Przygotowywali swoich synów do zawodu.
Zbierali podatki.	Podróżowali do wielu krajów, skąd sprowadzali niedostępne w Egipcie towary.	Żyli w dobrych warunkach.
Budowali i oczyszczali system nawadniający.	Opiekowali się świątyniami.	Płacili podatki.

Życie starożytnych Egipcjan – instrukcja dla grup

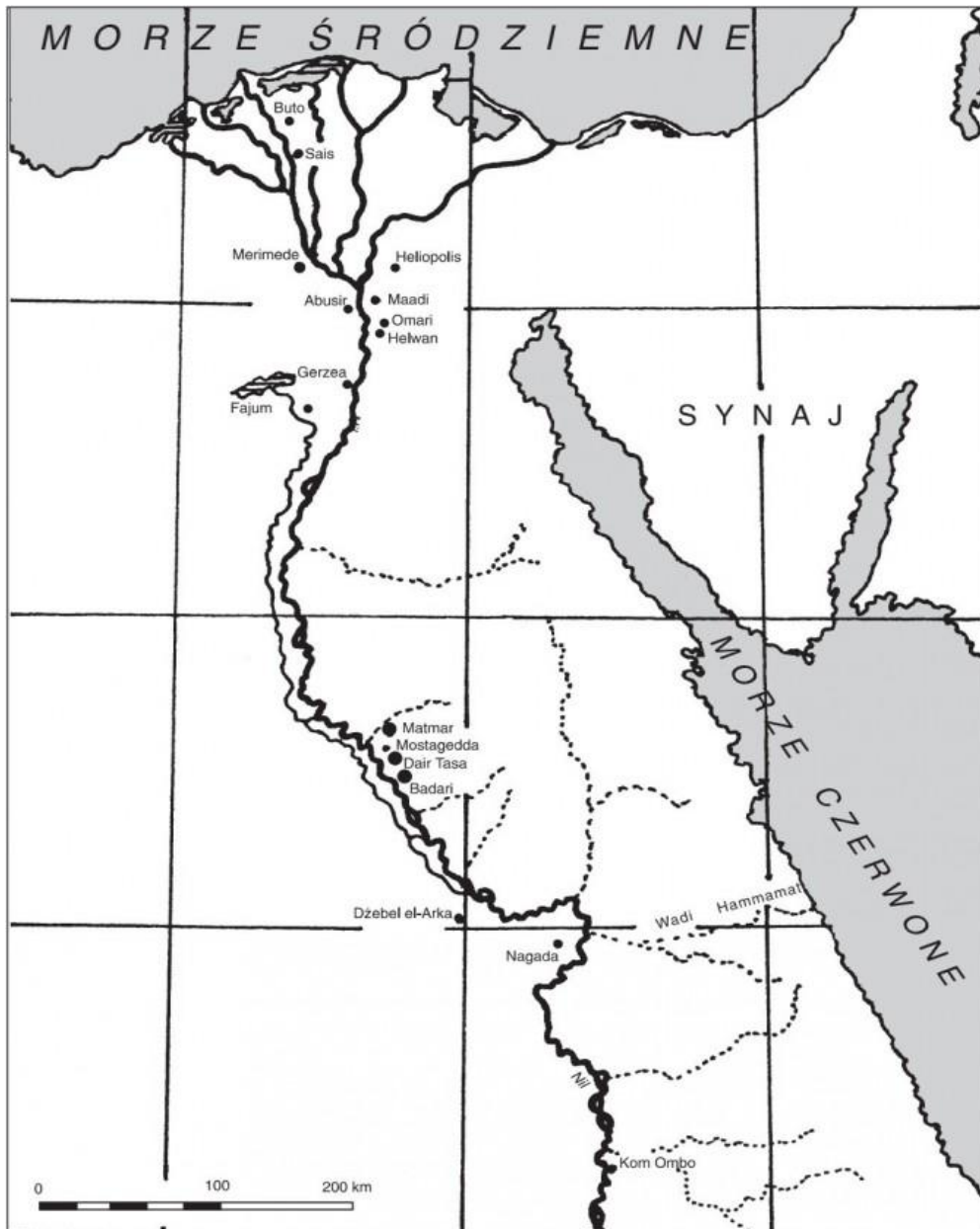
1. Wybierzcie spośród siebie lidera, który będzie odpowiedzialny za organizację pracy Waszej grupy.
2. Waszym zadaniem jest przedstawienie zajęć, pozycji w państwie i warunków życia przydzielonej Wam grupy społecznej.
3. Spośród przygotowanych w „Materiale dla grup” informacji wybierzcie tylko te, które dotyczą tej grupy społecznej. Podkreście je. W wykonaniu zadania pomogą Wam informacje i ilustracje zamieszczone w podręczniku na s. 74–75.
4. Nadajcie tytuł swojej pracy

Rzemieślnicy

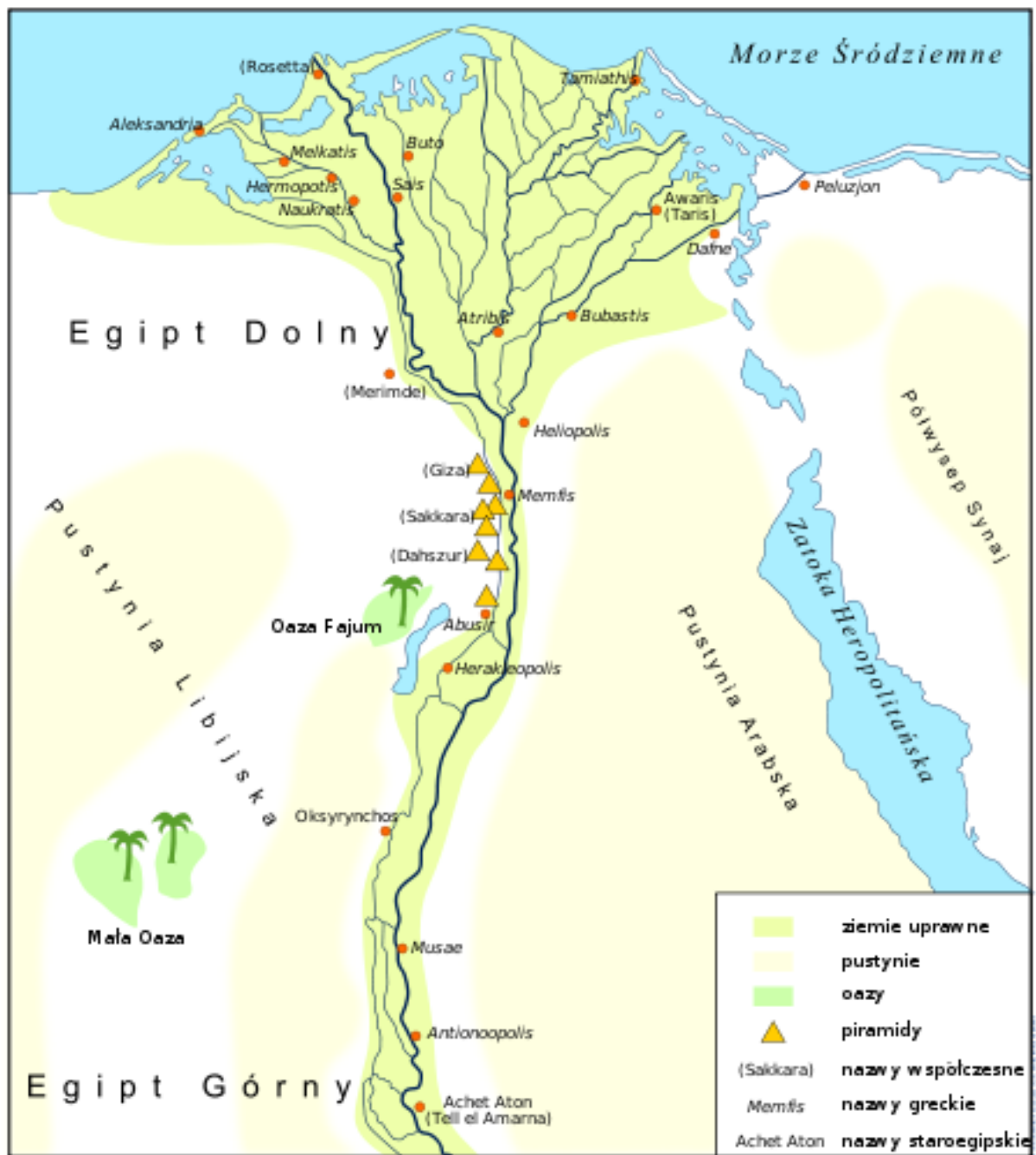
Organizowali wyprawy handlowe.	Wytwarzali wszystkie towary potrzebne społeczeństwu.	Nadzorowali budowę piramid.
Byli biegli w astronomii i matematyce.	Handlowali towarami produkowanymi w Egipcie.	Przygotowywali swoich synów do zawodu.
Zbierali podatki.	Podróżowali do wielu krajów, skąd sprowadzali niedostępne w Egipcie towary.	Żyli w dobrych warunkach.
Budowali i oczyszczali system nawadniający.	Opiekowali się świątyniami.	Płacili podatki.

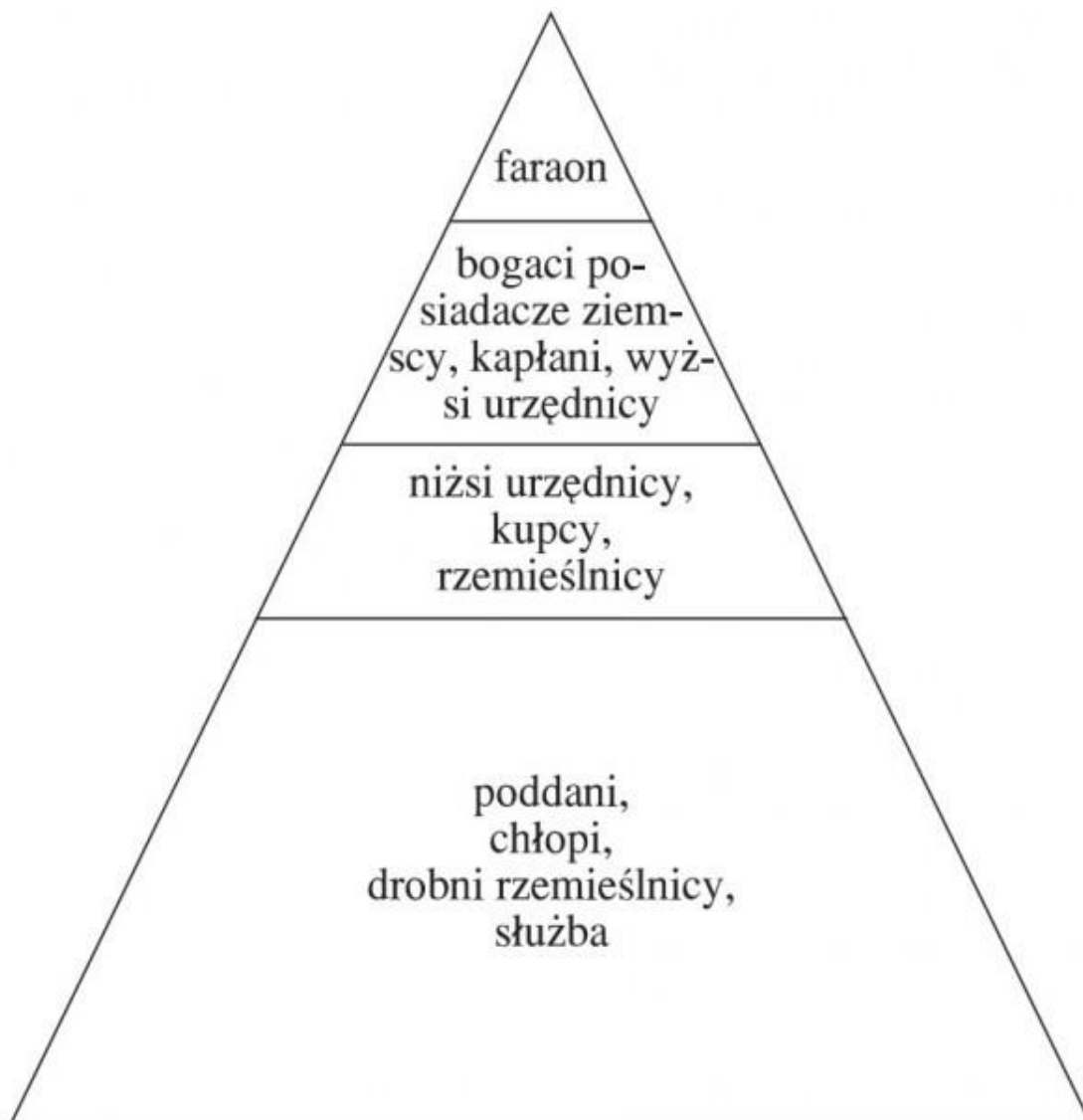
Przykładowa mapa konturowa starożytnego Egiptu.

- 1. Kolorem niebieskim oznacz rzekę Nil.**
- 2. Kolorem zielonym oznacz tereny uprawne oraz oazy. Podpisz oznaczone oazy.**
- 3. Kolorem żółtym oznacz tereny pustynne.**



Mapa starożytnego Egiptu





Piramida przedstawiająca społeczeństwo starożytnego Egiptu

NaCoBeZu + blog

Dzięki uczestnictwu w kursie *Technologia informacyjna i komunikacyjna w realizacji podstawy programowej*, od dwóch lat prowadzę bloga przeznaczonego dla uczniów: <http://mlodzi-historycy.blogspot.com/>.

Prowadzenie bloga ma na celu stały wirtualny kontakt z uczniami oraz coraz częściej z ich rodzicami. Umieszczam tam materiały przydatne uczniom, dodatkowe zadania domowe czy też zagadki. Najczęściej jednak zamieszczam tam NaCoBeZu przed sprawdzianami. Ułatwia mi to konstruowanie sprawdzianów, a uczniom przygotowanie do nich. Jest to forma umowy między nauczycielem i uczniami zawierająca treści i zagadnienia podlegające sprawdzeniu oraz ocenie. Sprawia to, iż uczeń ma jasno określone wymagania co do treści, które będą podlegały ocenie, nauczyciel zaś zobowiązuje się do oceniania tylko tego, co wcześniej zostało ustalone. Niewątpliwie daje to uczniom poczucie pewności i bezpieczeństwa podczas nauki oraz szansę na uzyskanie lepszych wyników, co motywuje ich do dalszej pracy. Nauczyciel natomiast otrzymuje dowód, iż nauczył uczniów tego, co zamierzał.

Prowadzenie bloga pozwala na lepszy kontakt z uczniami oraz ich rodzicami, którzy również wyrażają zainteresowanie treściami, jakie tam zamieszczam.